

Samenvatting

Het college van B&W heeft ingestemd met het benoemen van Sittard-Geleen als mandaatgemeente voor de specifieke uitkering van het Integraal Zorgakkoord. Concreet betekent dit Sittard-Geleen verantwoordelijk is voor het aanvragen van deze middelen alsook de verdeling hiervan op basis van een samenwerkings- en governancestructuur en regioplan Zuid-Limburg.

Beslispunten

1. De Gemeente Sittard-Geleen te machtigen om namens de gemeente Maastricht de SPUK IZA-gelden aan te vragen en te beheren (integraal zorgakkoord).

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 19 september 2023:

Conform

1. Aanleiding

Op 2 december 2022 heeft de ledenvergadering van de VNG ingestemd met het [Integraal Zorgakkoord](#) (IZA) . Met het IZA wil het Rijk de volgende problemen aanpakken: toenemende zorgvraag, oplopende wachtlijsten, hoge werkdruk en kwaliteit van zorg die onder druk staat. Met het IZA wordt ingezet op een brede beweging naar passende zorg, onder andere door samenwerking in de regio en met focus op gezondheid in plaats van ziekte.

Er is met IZA veel geld vrijgemaakt, de zogenaamde Transformatiemiddelen, die zorgverzekeraars kunnen toekennen aan transformatieplannen van zorgaanbieders die gericht zijn op de doelen van IZA. Tenslotte gaat IZA ook vooral om een verandering van zorgverlening. Echter niet alleen, het gaat ook om meer samenwerking met gemeenten en partijen die actief zijn op het vlak van preventie waaronder bijvoorbeeld de GGD. Daarom zijn er ook middelen voor gemeenten beschikbaar.

Voor gemeenten is jaarlijks maximaal € 150 miljoen structureel beschikbaar voor concrete plannen om de IZA-doelen te verwezenlijken. Voor de regio Zuid-Limburg betekent dit een bedrag van ongeveer 6 miljoen euro, die via een specifieke uitkering (SPUK IZA) moet worden aangevraagd. Omdat deze middelen toekomen aan de hele regio Zuid-Limburg voor de uitvoering van de IZA doelstellingen, verplicht het IZA de regiogemeenten tot het aanwijzen van een mandaatgemeente die deze middelen namens de regio kan ontvangen en beheren.

2. Context

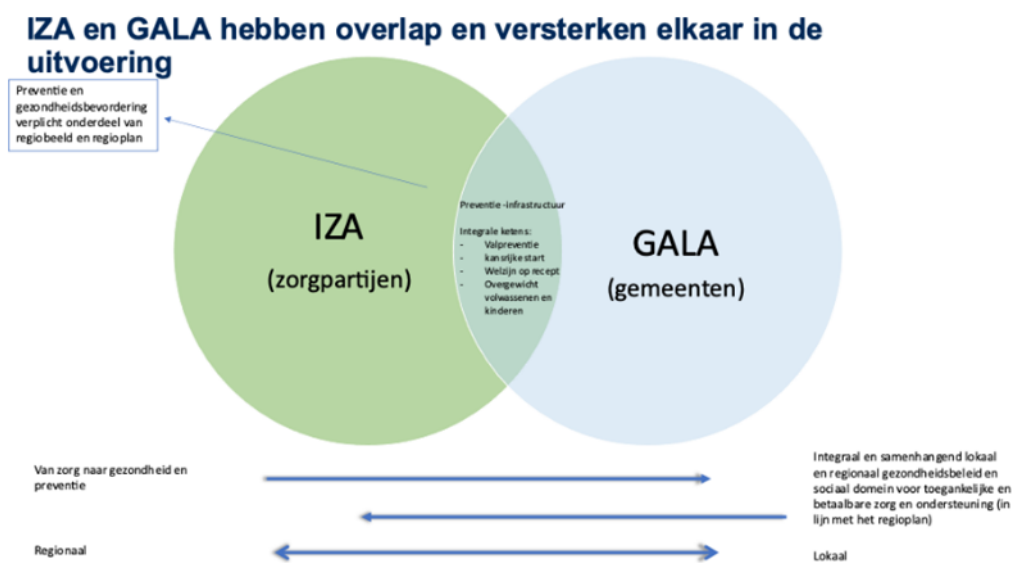
Het IZA staat niet op zichzelf. Om samen de benodigde veranderingen te realiseren, onderschrijft het kabinet het belang om gezondheid breed te verankeren. Om die reden zet het kabinet naast het IZA onder meer in op:

- Het [Gezond en Actief Leven Akkoord](#) (GALA). Het doel van het GALA is om de beweging naar mentale en fysieke gezondheid en preventie kracht bij te zetten.
- Het [programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen](#) (WOZO). Het WOZO-programma draagt bij aan een brede maatschappelijke beweging en de transitie in wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen: zelfstandig als het kan, thuis als het kan en digitaal als het kan.
- Het [Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & welzijn](#) (TAZ) dat zich richt op innovatieve werkvormen, behoud van medewerkers en leren en ontwikkelen.
- De [Hervormingsagenda Jeugd](#) (HA), die enerzijds gericht is op het verbeteren van het stelsel zodat jeugdigen en gezinnen passende en kwalitatief goede jeugdhulp ontvangen en anderzijds op het op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel.
- Het Integraal Zorgakkoord heeft naast de relatie met de huidige gemeentelijke preventie maatregelen ook een directe relatie met de reguliere individuele

maatwerkvoorzieningen van de wet maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp en de publieke gezondheidszorg.

Gemeenten zijn primair niet verantwoordelijk voor de realisatie van het Integraal Zorgakkoord, maar moeten wel in samenwerking met de zorgverzekeraars, GGD, welzijn- en zorgpartijen een rol pakken in een deel van de inhoudelijke afspraken¹. Om deze reden is GALA door het ministerie van VWS direct verbonden aan het IZA.

3. Gewenste situatie

3.1 Inleiding

Op basis van het IZA moet de regio invulling geven aan de onderstaande niet-vrijblijvende inzet en activiteiten:

- Organisatie en coördinatie van de regionale samenwerking met zorgverzekeraars, zorgkantoren en zorgaanbieders op basis van de regionale samenwerkingsagenda/het regioplan.
- Structurele inzet (organisatie, coördinatie, bemensing) op de netwerksamenwerking van het sociaal domein met in ieder geval de ggz, de eerstelijnszorg en de huisartsenzorg.
- Structurele inzet op de coördinatie en organisatie van de in IZA en GALA afgesproken domeinoverstijgende keteninterventies (waaronder valpreventie bij ouderen, welzijn op recept, aanpak overgewicht bij kinderen, gecombineerde leefstijlinterventie bij volwassenen, kansrijke start).

¹ Zie voor een overzicht van de voor gemeenten relevante afspraken, bijlage 1

- Inrichten en bemensen van een dekkend netwerk van laagdrempelige steunpunten in de regio voor mensen met psychische kwetsbaarheid.
- Regionaal stimuleren van de inzet van e-health-toepassingen, anonieme hulplijnen en vormen van digitale/hybride zorg.
- Extra inzet van gemeenten voortkomend uit het gezamenlijke, aan IZA gekoppelde, regioplan. Deze inzet kan per regio verschillen, afhankelijk van de regionale prioriteiten en keuzes.

Samengevat zou je kunnen zeggen dat de IZA-middelen voor gemeenten vooral gezien kunnen worden als middelen voor:

- Organisatie- en coördinatiekosten.
- Werkbudgetten gericht op concrete projecten.

In het IZA is afgesproken dat partijen in de regio op basis van een regiobeeld in een regioplan afspraken maken over hoe zij gaan samenwerken en hoe zij uitvoering gaan geven aan de plannen. Gemeenten zijn daar onderdeel van en worden vertegenwoordigd door de onderling afgesproken (ambtelijke en bestuurlijke) regionale aanspreekpunten.

De VNG heeft samen met het Rijk afgesproken dat er per regio één gemeente mandaatgemeente is die namens de regio aanvrager en beheerder is voor de SPUK IZA. Tevens heeft de VNG samen met het Rijk regio's gedefinieerd, Zuid-Limburg is één regio.

3.2 Wat betekent dit concreet voor Zuid-Limburg?

Uitgangspunten

- Zorgverzekeraars CZ en VGZ zijn verantwoordelijk voor IZA, het opstellen van een regiobeeld en regioplan Zuid-Limburg en op basis daarvan voor het stimuleren en beoordelen van transformatieplannen. Zij doen dit in nauwe samenwerking met gemeenten en andere partijen in het brede medisch en sociale domein (de regionale preventie infrastructuur).
- De rol van de mandaatgemeente IZA Zuid-Limburg betekent enkel en alleen dat deze gemeente de SPUK IZA aanvraagt, de middelen beheert en verdeelt op basis van een gedragen regioplan Zuid-Limburg.
- De GGD Zuid-Limburg is verantwoordelijk voor bijbehorende procesregie en inhoudelijke coördinatie namens de 16 gemeenten om samen met zorgverzekeraars en zorg- en maatschappelijke organisaties te komen tot dat regioplan.

Deze drie uitgangspunten zijn reeds besloten in het Algemeen Bestuur van de GGD ZL d.d. 9 maart 2023. De GGD doet dit in nauwe samenwerking met alle gemeenten en CZ en VGZ. De centrumgemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen vervullen daarbij eenzelfde centrumrol als bij GALA en staan in nauw contact met de gemeenten van de subregio's.

Voorgesteld wordt de gemeente Sittard-Geleen te machtigen om namens de gemeente Maastricht de SPUK IZA-gelden aan te vragen en te beheren. Dit betekent dat gemeente Sittard-Geleen de mandaatgemeente IZA wordt en de aanvragende gemeente is voor de SPUK IZA. SPUK IZA zal worden ingezet voor werkzaamheden en plannen op basis van een door alle partijen gedragen regiobeeld en regioplan. De besluitvorming m.b.t. de SPUK IZA wordt nader uitgewerkt in een governancevoorstel.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het voorliggend besluit heeft geen direct effect op duurzaamheid en/of gezondheid. Beoogd effect van dit besluit is dat we kunnen voldoen aan het benoemen van een mandaatgemeente voor de SPUK IZA in Zuid-Limburg. Beoogd effect van de SPUK IZA staat hierboven in de toelichting omschreven.

5. Effect op de openbare ruimte

Het voorliggend besluit heeft geen direct effect op de openbare ruimte.

6. Personeel en organisatie

Dit voorliggend besluit betreft enkel het aanwijzen van gemeente Sittard-Geleen als mandaatgemeente IZA voor de regio Zuid-Limburg. De GGD Zuid-Limburg is namens de 16 Zuid-Limburgse gemeenten verantwoordelijk voor de bijbehorende procesregie en inhoudelijke coördinatie.

In opdracht van beoogd mandaatgemeente Sittard-Geleen wordt door de GGD ZL gewerkt aan een samenwerkings- en governancestructuur IZA-Zuid Limburg. Deze governance borduurt voort op bestaande samenwerkingsstructuren zoals Trendbreuk. Op basis hiervan zal de GGD met een uitgewerkt en gespecificeerd voorstel komen ten aanzien van de werkzaamheden en de daarmee gemoeide kosten, die uit de SPUK IZA bekostigd kunnen worden.

Zodra het governancevoorstel IZA Zuid-Limburg gereed is, wordt ook inzichtelijk welke personele en organisatorische consequenties er zijn voor gemeente Maastricht. Deze consequenties kunnen naar verwachting uit SPUK IZA worden bekostigd.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Het voorliggend besluit heeft geen direct effect op informatiemanagement en automatisering.

8. Financiën

De SPUK IZA betreft jaarlijks landelijk 150 miljoen euro voor minimaal de periode 2023 tot en met 2026. Voor alle gemeenten in Zuid-Limburg zal dit naar verwachting een bedrag van ca 5.8 miljoen euro per jaar zijn. Er is geen relatie met de huidige begroting. Het betreft 100% nieuw geld verbonden aan de ambities en de doelen zoals gesteld in het Integraal Zorgakkoord en uitgewerkt in de Werkagenda VNG bij het IZA. Tot de activiteiten behoren in elk geval het opstellen van een regiobeeld, het opstellen van een regioplan en het opstellen van een mandaatstructuur. Er mag geen sprake zijn van dubbelfinanciering van activiteiten die onder de SPUK GALA worden opgevoerd. Om het proces voorspoedig te laten verlopen, wordt nu gevraagd om de formele mandatering. Sittard-Geleen zal de middelen een aparte plek in de begroting geven zodat hier alleen regionaal afgestemde uitgaven m.b.t. IZA Zuid-Limburg op geboekt kunnen worden. De governance is voorzien eind 2023. Besluitvorming met betrekking tot de uitgaven 2023 vindt – in afwachting van de vaststelling van de definitieve governance – plaats door het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg omdat hier alle 16 gemeenten in zijn vertegenwoordigd. Maastricht gaat ambtelijk deelnemen aan de regionale werkgroep financiën IZA/GALA/Trendbreuk.

9. Aanbestedingen

n.v.t.

10. Participatie tot heden

n.v.t.

11. Voorstel

De Gemeente Sittard-Geleen te machtigen om namens de gemeente Maastricht de SPUK IZA-gelden aan te vragen en te beheren (integraal zorgakkoord).

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

* Regionale samenwerking IZA tussen de 16 ZL-gemeenten

Dit besluit behelst het benoemen van de mandaatgemeente IZA Zuid-Limburg.

De samenwerkings- en governancestructuur IZA-Zuid-Limburg wordt uiterlijk eind 2023 vastgesteld.

* Regiobeeld en regioplan

Conform de IZA afspraken is door zorgverzekeraar CZ voor 1 juli 2023 het [regiobeeld Zuid-Limburg](#) gepubliceerd. In een regioplan maken alle IZA-partijen afspraken over hoe zij gaan samenwerken en hoe zij uitvoering gaan geven aan de plannen. Dit regioplan moet eind 2023 gereed zijn. Parallel hieraan wordt gewerkt aan een voorstel voor een netwerk-governance met ingang van 1 januari 2024.

* monitoring

Voor de monitoring van de uitvoering van de plannen en de resultaten daarvan wordt aangesloten bij de IZA-governance en de afspraken in het IZA ten aanzien van monitoring.

Daarnaast voeren VNG en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) jaarlijks het 'Venster op de regionale samenwerking' uit, waarin zorgverzekeraars en gemeenten de samenwerking in de regio beoordelen.

13. Communicatie

IZA is direct verbonden met GALA. Geldig met dit collegevoorstel wordt aan het college voorgesteld om het plan van aanpak GALA Maastricht 2024 – 2026 in te dienen bij de VNG. Gelet op de samenhang tussen deze collegevoorstellen wordt er een gezamenlijke RIB opgesteld. Verder worden beide besluiten toegelicht in domeinvergadering sociaal d.d. 3 oktober 2023.